

5. Kalenychenko, T. (2017). Fokus na kapelani: formuvannia roli ta misii dushpastyryv dlia viiskovosluzhbovtiv. [Focus on the Chaplain: Shaping the Role and Mission of Chaplains for Military Personnel]. *SOFIIa. Humanitarno-relihiieznavychi visnyk. №1(8)*. 20–28. [in Ukrainian].

6. Pro Sluzhbu viiskovoho kapelanstva. (2023, January 1). [On the Military Chaplaincy Service]. *Zakon Ukrainy №2845-IX. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. №15*. 98. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2845-20> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 6.06.2025

УДК 347.97

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-154-159

Буценко Антон Ігорович,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету біоресурсів і природокористування України

butsenkoai@gmail.com

ORCID ID: 0009-0006-2405-5796

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Актуальність теми зумовлена умовами, в яких опинилася Україна внаслідок повномасштабного російського вторгнення. Зокрема мова йде про масове знищення прифронтових міст та житлового фонду в цілому. Розроблення якісної моделі нормативно-правового регулювання містобудівної діяльності в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови виступає не тільки викликом часу, але й терміновою необхідністю для забезпечення якісного процесу життєдіяльності громадян на території нашої держави. У статті в загальному описано нормативно-правову базу, яка існує у сфері містобудівної діяльності та визначено дефініцію «містобудування», опосередковано основну мету містобудування в якості явища. Закцентовано увагу на наявності широкого кола суб'єктів, можливості громадських обговорень для здійснення прозорого та якісного процесу планування та на чітку правову регламентацію. Зазначено, що цифровізація є рухомих механізмом у модернізації містобудівної сфери та забезпеченні її прозорості. Підбито підсумки функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва та наголошено на мінімізації бюрократичних процедур на усіх етапах будівництва. Зазначено, що у результаті ведення активних бойових дій на території України зростає необхідність для створення безперешкодного життєвого середовища для усіх груп населення, включаючи осіб з інвалідністю. Висвітлено нормативну проблематику у пристосуванні існуючої забудови до вимог інклюзивності. Встановлено, що велика кількість громадян офіційно визнається особами з інвалідністю, тому розроблення нормативної бази, яка дозволяє реалізовувати право на доступне життєве середовище для маломобільних груп населення є не просто нагальною потребою, а завданням для держави. Коротко описано флагманський проект Міністерства розвитку громад та територій України «Рух без бар'єрів». Відтак, результати дослідження можуть використовуватися з метою подальшої розробки доктринальних підходів до вдосконалення основних засад адміністративно-правового регулювання містобудівної діяльності в Україні в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, містобудування, об'єкт будівництва, житловий фонд, воєнний стан, відбудова, цифровізація, діджиталізація, безбар'єрність, інклюзивність, особи з інвалідністю, маломобільні групи населення.

Butsenko A. FEATURES OF REGULATORY AND LEGAL REGULATION IN THE SPHERE OF URBAN PLANNING IN UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

The relevance of the topic is due to the conditions in which Ukraine found itself as a result of the full-scale Russian invasion. In particular, we are talking about the mass destruction of front-line cities and the housing stock as a whole. The development of a high-quality model of administrative and legal regulation of urban planning activities in conditions of martial law and post-war reconstruction is not only a challenge of the time, but also an urgent need to ensure a high-quality process of life for citizens on the territory of our state. The article generally describes the regulatory and legal framework that exists in the field of urban planning activities and defines the definition of «urban planning», indirectly the main goal of urban planning as a phenomenon. The focus is on the presence of a wide range of subjects, the possibility of public discussions for a transparent and high-quality planning process, and clear legal regulation. It is noted that digitalization is a moving mechanism in the modernization of the urban planning sphere and ensuring its transparency. It is noted that as a result of active hostilities on the territory of Ukraine, the need to create an unobstructed living environment for all population groups, including people with disabilities, is increasing. The normative issues in adapting existing buildings to the requirements of inclusiveness are highlighted. The flagship project of the Ministry of Community and Territorial Development of Ukraine «Movement without Barriers» is briefly described. Therefore, the results of the study can be used to further develop doctrinal approaches to improving the basic principles of administrative and legal regulation of urban planning activities in Ukraine under martial law and post-war reconstruction.

Keywords: legal regulation, urban development, construction site, housing stock, martial law, reconstruction,

digitalization, digitalization, barrier-free, inclusiveness, persons with disabilities, low-mobility population groups.

Постановка проблеми. Нормативно-правове регулювання містобудівної діяльності безпосередньо впливає на відбудову України після нищівних атак російської федерації та забезпечення доступного життєвого середовища для кожного громадянина України. В умовах повоєнної трансформації питання відновлення зруйнованої інфраструктури, будівництва нових об'єктів нерухомого майна з урахуванням вимог і стандартів інклюзивності носить значущу соціальну та політичну функції та потребує належного правового врегулювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням питання нормативно-правового регулювання містобудівної діяльності в Україні займалися Мартишова Л. [1], Онисковець М. [2], Лебеза Ю. [3], Рибак К. [4], Ємельянова О. [5], Титок В. [5], Лаврухіна К. [5], Грибов Д. [6] та інші науковці.

Мета статті – аналіз особливостей нормативно-правового регулювання у сфері містобудування України в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внаслідок повномасштабного вторгнення Українська економіка зазнає серйозних втрат. Умови війни стали безпрецедентними, а тому більшість вітчизняних сфер господарювання вимушені шукати нові механізми організації діяльності. Особливо актуальністю вирізняється створення матеріально-просторового середовища для життєдіяльності, що буде враховувати усі реалії сьогодення та буде підлаштовуватися під усі категорії громадян: і мам з дитячими візочками, і вагітних жінок, і дітей до 7 років, і осіб похилого віку, і зв'язно, ветеранів та осіб з інвалідністю, яким вкрай необхідно забезпечити комфорт для існування.

Законодавчу базу у сфері містобудівної діяльності становлять такі нормативно-правові акти як: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Земельний кодекс України, законами України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про Генеральну схему планування території України», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду», «Про землеустрій» та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до закону України «Про основи містобудування» містобудування (містобудівна діяльність) – це цілеспрямована діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян по створенню та підтриманню повноцінного життєвого середовища, яка включає прогнозування розвитку населених пунктів і територій, планування, забудову та інше використання територій, проектування, будівництво об'єктів містобудування, спорудження інших об'єктів, реконструкцію історичних населених пунктів при збереженні традиційного характеру середовища, реставрацію та реабілітацію об'єктів культурної спадщини, створення інженерної та транспортної інфраструктури [5].

Лебеза Ю. зазначає, що згадане нормативне поняття наділене системним та методологічним характером, а саме:

- телеологічна спрямованість профільної діяльності;
- чітко регламентована та спрямована на досягнення конкретної мети діяльність держави та суб'єктів права;
- залучення багатьох суб'єктів для реалізації містобудівної діяльності (державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи організації, громадські організації та об'єднання, громадяни);
- рясно наповнений склад містобудівної діяльності, що виражається у створенні та підтриманні належного життєвого середовища [3, с. 41].

Мартишова Л. описує містобудування як мистецтво проектування і будівництва міст, де теорія і практика планування і забудови міст є складовою частиною архітектури, яка формується залежно від багатьох соціально-економічних, інженерно-технічних та художньо-естетичних чинників [1].

Звідси можна дійти висновку, що містобудування тісно переплетене з природними, соціально-економічними умовами, рівнем розвитку науки, культури, виробництва, а також національними особливостями конкретної країни.

Отже, містобудування як явище, насамперед, спрямовується на досягнення конкретної мети – створення належного життєвого середовища, у якому кожен громадянин може реалізовувати свою життєдіяльність. Гармонійна та грамотна взаємодія природного та штучно створеного середовища є основою містобудівної діяльності та є основою для формування здоров'я нації, тому пропонуємо розуміти просторову організацію території як частину містобудівної діяльності (містобудування), з урахуванням національних, історико-культурних, екологічних та природних особливостей території, в тому числі міст та інших населених пунктів.

Важливим постають врахування інструментів інноваційного розвитку та, зв'язно, що надзвичайно актуально в Україні й турбує бізнес-середовище та громадськість, – зведення нанівець корупційних ризиків, які, зокрема, у сфері земельних відносин та містобудування, визначені, за останніми незалежними оцінками, як найбільш високі [7; 8].

Наявність широкого кола суб'єктів, можливості громадських обговорень для здійснення прозорого

та якісного процесу планування та чітка правова регламентація - ключові умовами для надання процесу містобудівної діяльності демократичного забарвлення.

Зокрема у Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» особлива увага зосереджується на громадських обговореннях, які виступають наріжним каменем для забезпечення прозорості процесу планування з всебічного урахування інтересів громадян. Однозначно, цей нормативно-правовий акт охоплює ключові аспекти містобудування: планування територій, розробку і затвердження містобудівної документації, забезпечення механізму контролю за дотриманням містобудівних стандартів та норм.

Цифровізація містобудівного процесу є фактором, що сприяє прозорості та відкритості. Використання цифрових технологій дозволяє автоматизувати бюрократичні процедури – від отримання дозволів на будівництво до проведення моніторингу. Така тенденція напряду допомагає мінімізувати корупційні ризики та вдосконалити бюрократичні процеси, роблячи їх загальнодоступними.

Тому цифровізація буде не лише актуальною тенденцією, але й виступатиме необхідною умовою для модернізації містобудівної сфери, що допоможе забезпечити її прозорість.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 565-р було закріплено план заходів щодо створення та функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (далі – ЄДЕССБ), держателем якої на законодавчому рівні визнано Міністерство розвитку громад та територій України [9].

Характерною особливістю ЄДЕССБ є можливість повноцінного охоплення усього життєвого циклу об'єкта будівництва, що розпочинається з отримання містобудівних умов та обмежень, а закінчується введенням такого об'єкта в експлуатацію [10].

Окремо варто звернути увагу на інтеграцію ЄДЕССБ в систему DREAM та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України. Згадана колоборація допомагає ефективно та прозоро реалізовувати процеси відновлення пошкоджених та знищених об'єктів внаслідок російської агресії нерухомого майна. Також доступність даних щодо реалізації тих чи інших проектів надає доступ до проведення якісного моніторингу [11].

За словами Народного депутата України Шуляк О. за перший квартал 2025 року більш ніж 7 тисяч професійних користувачів (інженери, архітектори, девелопери, замовники будівництва тощо) доєдналися до платформи, що у свою чергу пояснюється швидкістю і зручністю її функціонування, оскільки сфера будівництва стає більш прозорою без зайвих бюрократичних процедур [12].

Відтак, такий цифровий інструмент позитивно впливає на доступ до адміністративних послуг для громадян та представників підприємницької діяльності.

24 лютого 2022 року Указом Президента України № 64/2022 [13] було введено правовий режим воєнного стану. Повномасштабне вторгнення російської федерації внесло суттєві зміни в державне управління та примусило перевести загальнодержавні галузі суспільного життя на «воєнні рейки».

Разом з активними обстрілами об'єктів житлового фонду та необхідності їх своєчасного відновлення, формується гостра потреба у створенні безперешкодного життєвого середовища для категорій громадян, які отримали інвалідність внаслідок бойових дій та терористичних актів російської федерації проти України. Число осіб з інвалідністю росте з кожним днем, однак, попри наявні проблеми у пристосуванні об'єктів фізичного оточення під відповідні запити, фактично відсутній механізм нормативного врегулювання пристосування об'єктів існуючої забудови під інклюзивні вимоги.

Наразі нормативна база з реалізації безбар'єрності носить більш декларативний характер, однак останнім часом прослідковується тенденція до прийняття нових та оновлення існуючих нормативно-правових актів. Варто звернути увагу на ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» [14], норми якого поширюються на проектування, будівництво нових та реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт існуючих житлових будинків та громадських будівель і споруд, а також на розумне їх пристосування з урахуванням потреб маломобільних груп населення.

Згаданий технічний нормативно-правовий акт, затверджений у 2018 році наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327, поклав початок забезпечення рівних прав на використання житлових будинків і громадських будівель та споруд різними верствами населення, в тому числі маломобільними групами населення. Зауважимо, що вимоги, викладені в ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» [14] є обов'язковими для застосування усіма юридичними та фізичними особами на території України, окрім будівництва індивідуальних житлових будинків. Відповідно, можна зробити висновок, що існуюча забудова, яка була споруджена до 2018 року є повністю бар'єрною.

Знаменита фраза: «у Радянському Союзі інвалідів немає» знайома кожному. Варто зазначити, що до повномасштабного вторгнення російської федерації нечасто можна було зустріти особу з інвалідністю на вулицях міст.

За радянських підходів до формування містобудівної політики неможливо уявити існування маломобільних груп населення, що активно відображається в архітектурних рішеннях того часу. Образ працездатного громадянина-робітника, наділеного добрим здоров'ям був втіленням ідей комунізму. Однак

завершення Другої світової війни ознаменувалося появою на вулицях людей з набутою в ході бойових дій інвалідністю, що зовсім не вписувалося в картину «щасливого радянського майбутнього». Систематичне видалення «непотрібних» осіб з публічного простору в заклади закритого типу на кшталт психіатричних лікарень, будинків-інтернатів тощо дозволило у 1965 році провести другий парад перемоги над Третім Рейхом, на якому ветерани переважно ходили на «двох ногах».

Попри розсекречення радянських архівів та впровадження європейської системи цінностей в Україні, особам з інвалідністю, які мешкають в багатоквартирних будинках, споруджених за радянської влади (зокрема в хрущовках) доводиться щодня стикатися з серйозними труднощами у пересуванні. Особливо критичними є умови для людей, що пересуваються на кріслах колісних, мають порушення опорно-рухового апарату та не можуть навіть відчинити двері під'їзду. Відповідно такі мешканці залишаються ув'язненими у власному житті не маючи можливості вийти на вулицю без сторонньої допомоги.

В умовах воєнного стану, коли щодня велика кількість громадян офіційно визнається особами з інвалідністю, розроблення нормативної бази, яка дозволяє реалізовувати право на доступне життєве середовище для маломобільних груп населення є не просто нагальною потребою, а завданням для держави. Наразі розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 294-р [15] внесено зміни до Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, а також розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 374-р [16] затверджено План заходів на 2025–2026 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, що у свою чергу демонструє зацікавленість органів державної влади у забезпеченні доступності та людиноцентричності у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

На виконання Плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні презентовано флагманський проект Міністерства розвитку громад та територій України «Рух без бар'єрів», в межах якого в пілотних містах передбачено створення безбар'єрних маршрутів.

Радник – уповноважений Президента України з питань безбар'єрності Ломакіна Т. на своїй офіційній сторінці у фейсбуці звернула увагу на роботу держави та територіальних громад із бізнесом над створенням безбар'єрних маршрутів. До проекту долучились понад понад 1000 представників і представниць малого бізнесу на місцевому рівні, а також близько 50 великих мережевих компаній, серед яких: McDonald's, Фармацевтична компанія «Дарниця», COMFY, ЛУН Місто, Аптека Доброго Дня, WOG, NIMON, Аврора мультимаркет, Kyivstar, Епіцентр, Rozetka, Нова пошта, Укрнафта, Biosphere тощо [17].

Висновки. У повоєнний період відбудова населених пунктів буде не лише архітектурним або інженерним викликом, але й основоположною умовою формування нового суспільства. Враховуючи вищевикладене можна зробити висновок, що адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності в Україні в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови буде зосереджуватися на діджиталізації сфери будівництва без зайвих бюрократичних процедур та забезпеченні максимальної прозорості від початкових етапів до моменту здачі об'єкта будівництва в експлуатацію. Розроблення якісних стандартів забезпечення інклюзивності для нової та існуючої забудови виступатиме важливим аспектом, який забезпечить реалізацію рівних прав на використання житлових будинків і громадських будівель та споруд різними верствами населення, в тому числі маломобільними групами населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мартишова Л. С. Основи містобудування : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування. Харків. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2ec50180-8983-44a5-84a2-2ee39446df55/content>.
2. Онисковець М.Ю. Правове регулювання містобудівної діяльності в Україні. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 964-969.
3. Легеза Ю.О., Моржечук Л.В. Правове регулювання містобудівної діяльності в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3. 2014. С. 40-42.
4. Рибак К.О. Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 250.
5. Ємельянова О.М., Титок В.В., Лаврухіна К.О. Реформа містобудування України. *Економіка та суспільство*. Випуск № 50. 2023. С. 1-6.
6. Грибов Д.І. Розвиток нормативно-правового регулювання містобудівної діяльності в Україні. Університет економіки та права «КРОК». *Legal Bulletin*. № 2 (12), 2024. С. 10-18.
7. Гулак О.В., Миколаєнко Р. В. Нормативно-правові новели запобігання й протидії корупції у сфері земельних відносин. *Наукові записки. Серія: Право*. Випуск 16. 2024. С. 79-83. DOI: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/402>
8. Повар П.О. Гулак О.В., Гулак Я.Д. Проблеми правового регулювання інноваційної діяльності в Україні крізь призму євроінтеграційних процесів. *Наукові записки. Серія: Право*. № 17 (2024). С. 100-104. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-17-100-104>
9. Про затвердження плану заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної

системи у сфері будівництва: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 565-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text>.

10. Ярошук І.В. Адміністративно-правове регулювання будівельної галузі через впровадження єдиної системи. *Публічне право*. 2023. № 1 (49). С. 41-47.

11. Будівельні послуги в Дії – як працює електронна система ЄДЕССБ. URL: <https://diia.gov.ua/news/budivelni-posluhy-v-dii-iak-pratsiue-elektronna-systema-iedessb>.

12. Цифровизація будівельної галузі: Шуляк розповіла про результати роботи ЄДЕССБ. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/tsifrovizatsiya-budivelnnoyi-galuzi-shulyak-1744128894.html>.

13. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

14. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2

15. Про внесення змін до Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2025 № 294-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-p#Text>.

16. Про затвердження плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2025. № 374-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-2025-p#Text>.

17. Офіційна фейсбук-сторінка Радника – уповноваженого Президента України з питань безбар'єрності Тетяни Ломакіної. URL: <https://www.facebook.com/bezbariarnist/posts/пых-без-барерів-флагманський-проект-міністерства-розвитку-громад-територій-та-ін/694043376311498>.

REFERENCES:

1. Martyshova, L.S. (2021). *Osnovy mistobuduvannia*. [Fundamentals of urban planning]. Konspekt leksiï dlia studentiv pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoï osvity 2 kursu dennoï formy navchannia spetsialnosti 191 Arkhitektura ta mistobuduvannia. Retrieved from: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2ec50180-8983-44a5-84a2-2ee39446df55/content> [in Ukrainian].

2. Onyskovets, M.Iu. (2024). *Pravove rehulivannia mistobudivnoi diialnosti v Ukraini*. [Legal regulation of urban planning activities in Ukraine]. *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*. №1 (31). 964-969. [in Ukrainian].

3. Leheza, Yu.O., Morzhechuk, L.V. (2014). *Pravove rehulivannia mistobudivnoi diialnosti v Ukraini*. [Legal regulation of urban planning activities in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. №3. 40-42. [in Ukrainian].

4. Rybak, K.O. (2018). *Mistobudivna diialnist yak ob'ekt administrativno-pravovoho rehulivannia*. [Urban planning activity as an object of administrative and legal regulation]. *Monohrafiia*. 250. [in Ukrainian].

5. Yemelianova, O.M., Tytok, V.V., Lavrukhina, K.O. (2023). *Reforma mistobuduvannia Ukrainy*. [Urban planning reform in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. №50. 1-6. [in Ukrainian].

6. Hrybov, D.I. (2024). *Rozvytok normativno-pravovoho rehulivannia mistobudivnoi diialnosti v Ukraini*. [Development of regulatory and legal regulation of urban planning activities in Ukraine]. *Legal Bulletin*. №2(12). 10-18. [in Ukrainian].

7. Hulak, O.V., Mykolaenko, R.V. (2024). *Normativno-pravovi novely zapobihannia y protyidii koruptsii u sferi zemelnykh vidnosyn*. [Regulatory and legal novelties for preventing and combating corruption in the field of land relation]. *Naukovi zapysky. Serii: Pravo*. 16. 79-83. Retrieved from: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/402> [in Ukrainian].

8. Povar, P.O., Hulak, O.V., Hulak, Ya.D. (2024). *Problemy pravovoho rehulivannia innovatsiinoi diialnosti v Ukraini kriz pryzmu yevrointehratsiinykh protsesiv*. [Problems of legal regulation of innovation activity in Ukraine through the prism of European integration processes]. *Naukovi zapysky. Serii: Pravo*. 17. 100-104. Retrieved from: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2024-17-100-104> [in Ukrainian].

9. *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo stvorennia ta zaprovadzhennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva*. (2020, May 20). [On approval of the action plan for the creation and implementation of the Unified State Electronic System in the field of construction]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy*. №565-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

10. Yaroshchuk, I.V. (2023). *Administrativno-pravove rehulivannia budivelni haluzi cherez vprovadzhennia yedynoi systemy*. [Administrative and legal regulation of the construction industry through the implementation of a unified system]. *Publichne pravo*. №1 (49). 41-47. [in Ukrainian].

11. *Budivelni posluhy v Dii - yak pratsiue elektronna systema YeDESSB*. (2025). [Construction services in Action - how the electronic system EDESSB works]. Retrieved from: <https://diia.gov.ua/news/budivelni-posluhy-v-dii-iak-pratsiue-elektronna-systema-iedessb> [in Ukrainian].

12. *Tsyfrovyzatsiia budivelni haluzi: Shuliak rozpovila pro rezultaty roboty YeDESSB*. (2025). [Digitalization of the construction industry: Shulyak spoke about the results of the work of the European

Construction Industry Development and Cooperation Agency]. Retrieved from: <https://www.rbc.ua/ukr/news/tsifrovizatsiya-budivelnoyi-galuzi-shulyak-1744128894.html> [in Ukrainian].

13. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini. (2022, February 24). [On the introduction of martial law in Ukraine]. *Ukaz Prezydenta Ukrainy №64/2022*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> [in Ukrainian].

14. DBN V.2.2-40:2018 «Inkluzyvnist budivel i sporud. Osnovni polozhennia». (2018, November 30). [DBN V.2.2-40:2018 "Inclusivity of buildings and structures. Basic provisions."]. *Nakaz Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy №327*. Retrieved from: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2 [in Ukrainian].

15. Pro vnesennia zmin do Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku. (2025, March 25). [On amendments to the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the Period Until 2030]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy №294-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-r#Text> [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2025-2026 roky z realizatsii Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku. (2025, March 25). [On approval of the action plan for 2025-2026 for the implementation of the National Strategy for Creating a Barrier-Free Space in Ukraine for the period until 2030]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy №374-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-2025-r#Text> [in Ukrainian].

17. Ofitsiina feisbuk-storinka Radnyka - upovnovazhenoho Prezydenta Ukrainy z pytan bezbariernosti Tetiany Lomakinoi. (2025). [The official Facebook page of the Advisor - Plenipotentiary of the President of Ukraine on Accessibility Issues, Tetyana Lomakina]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/bezbariernist/posts/rukhh-bez-barieriv-flahmanskyi-proiekt-ministerstva-rozvytku-hromad-terytorii-ta-in/694043376311498> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 6.06.2025

УДК 342.9

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-18-159-164

Власов Антон Володимирович,
аспірант кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
anton.vlas86@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-4999-5892

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто сучасні підходи до сутності поняття «суб'єкти публічного адміністрування» та сформульовано авторське визначення поняття «суб'єкт публічного адміністрування у сфері торговельної діяльності».

Звернуто увагу на те, що зміст категорії «суб'єкт публічного адміністрування» полягає в тому, що відображає статус суб'єкта владних повноважень, якого законом наділено повноваженнями здійснювати публічне адміністрування, тобто надавати адміністративні послуги чи здійснювати виконавчо-розпорядчу діяльність у торговельній сфері.

На підставі висновків фахівців у галузі адміністративного права виокремлено характерні ознаки суб'єктів публічного адміністрування, діяльність яких спрямована на забезпечення торговельної діяльності. Зауважено, що в науці адміністративного права усталеним є поділ суб'єктів публічного адміністрування на: 1) органи державної виконавчої влади; 2) органи місцевого самоврядування; 3) суб'єктів делегованих повноважень.

Відповідно до зазначеного поділу визначено суб'єктів публічного адміністрування, що наділені повноваженнями в торговельній сфері. Виходячи з об'єму повноважень цих органів, класифіковано зазначених суб'єктів на: тих, що здійснюють публічне адміністрування на загальнодержавному рівні та тих, що здійснюють публічне адміністрування на місцевому рівні. Охарактеризовано роль та повноваження кожного із суб'єктів публічного адміністрування наділених повноваженнями в торговельній сфері.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правовий механізм, адміністративно-правовий статус, адміністративно-правові засади, державна політика, публічне адміністрування, суб'єкти публічного адміністрування, торговельна діяльність.

Vlasov A. INFLUENCE OF STATE POLICY ON PUBLIC ADMINISTRATION ENTITIES IN THE SPHERE OF TRADE ACTIVITY

The article considers modern approaches to the essence of the concept of "subjects of public administration" and formulates the author's definition of the concept of "subject of public administration in the sphere of trade activity."

Attention is drawn to the fact that the content of the category "subject of public administration" is that it reflects the status of a subject of authority, which is empowered by law to carry out public administration, that is, to provide administrative services or carry out executive and administrative activities in the trade sector.

Випуск 18. 2025

© А.В.Власов, 2025